

Պարույր Սևակ
ԳՈՎԵՐԳՈՒՄ ԵՄ

⦿ Գովերգում եմ

Գովերգում եմ այն խարույկը, որ բնավ չի մտահոգվում,
Թե իր մահն է իր իսկ բոցը:

Գովերգում եմ ես այն մորը,

Որը ծնում և չի հոգում,

Թե ուր պիտի տեցավորի առանց այն էլ նեղ սենյակում
Նորածրնի օրորոցը:

Գովերգում եմ ես այն օրը,

Որը գալիս ու տալիս է,

Ինչ երազել- տենչացել են ձիգ տարիներ:

Գովերգում եմ ես այն նորը,

Որը ոչ ոք չի հորիներ...

Գովերգում եմ ես այն լավը,

Որ մեռնում է նրա մասին չցավելուց,

Եվ այն ցավը,

Որ ծնվում է շատ սիրելուց.

Եվ այն սերը, որ ոչ կույր է,

Ոչ էլ դիտմամբ՝ ակնոցավոր.

Գովերգում եմ և այն լուսե գաղափարը,

Որ չի դառնում նեղ կաղապար.

⦿ Այն կասկածը, որ ծնվում է հեզնոդ ցավով,
Հետո դառնում մի անկասկած ճշմարտություն
Ու բաց անում նոր ճանապարհ...
Գովերգում եմ այն երաշտը, որ մղում է ջրանցք շինել,
Այն ջրանցքը, որ չի շինվում արյան գնով,
Այն արյունը, որ թափվելուց զուր չի թափվում,
Այն թափվելը, որ վերստին հավաքելու հնար ունի,
Այն հնարը, որ չի խաբում,
Այն խաբելը, որ մղում է չեղած ճիշտը որոնելու,
Որոնումը, որ ի վերջո չի հասցնում մոլորումի,
Մոլորումը, որ ակամա վերջանում է մի նոր գյուտով...

...Եվ վերջապես, գովերգում եմ գովերգումը:
Թող բան լինի գովերգելու...

◉ ԱՊՐԵԼ

Ապրե՛լ, ապրե՛լ, այնպե՛ս ապրել,
Որ սուրբ հողրդ երբեք չզգա քո ավելորդ ծանրությունը:
Ապրե՛լ, ապրե՛լ, այնպե՛ս ապրել,
Որ դու ինքդ էլ երբեք չզգաս քո սեփական մանրությունը:
Ո՛ր թե հանկարծ անպետքություն քեզ համարես,
թե ինքրդ քեզ արհամարհես ու համատես,
քեզ հետ վիճի՛ , քեզ չզիջի՛ ,
համբերատար քեզ հետ խոսի՛ ,
հակառակ ու՛մ քեզ համոզի ինքը... հզոր Հանրությունը...

Ապրե՛լ, ապրե՛լ, այնպե՛ս ապրել,
Որ ուրիշի խինդով խնդաս,
Որ ուրիշի ցնծությունով
Ինքդ էլ ցնծաս, ինքդ էլ թնդաս:
Լինես, մնաս ամենքի հետ,
Նրանց կամքին հպատակվես,
«Ես»-ըդ խառնես մեծ «մենք»-ի հետ,
Նրանց ցավով լուռ տապակվես:
Տրվես նրանց լույսի նման
Եվ չխաբես հույսի նման:
Արշալույսի նման բացվես նրա՛նց համար,
Վերջալույսի նման բոցվես նրա՛նց համար:

- ⦿ Թե լաց լինես՝ նրանց համար,
Թե բաց լինես՝ նրանց համար:
Եվ հա՛ց լինես նրանց համար՝ հոգևոր հա՛ց,
Քեզ նրանցով կյանքում զինես
Եվ նրանցով կյանքում լինես ոգևորվա՛ծ:
Եվ նրանցով կյանքում լինես թույլ կամ ուժեղ,
Եվ նրանցով կյանքում լինես բույլ կամ մժեղ:
Թշվառ՝ ինչպես անապաստան,
Հարուստ՝ ինչպես լայն տափաստան...

Ապրե՛լ, ապրե՛լ, ապրել այնպե՛ս,
Որ նրանց հետ մթնես-ամպես,
Եվ նրանց հետ շանթարձակվես.
Մեկտեղ հանկարծ ընդարձակվես,
Մեկտեղ դառնաս գունդուկձիկ.
Մեկտե՛ղ բացվես, մեկտե՛ղ փակվես՝
Ինչպես նամակ և կամ բացիկ...

© Ապրե՛լ, ապրե՛լ, ապրել մեկտե՛ղ,
Կյանքդ խառնել նրանց կյանքին,
Տառապանքդ տառապանքին,
Ջանքդ ջանքին,
Ցանքդ ցանքին,
Եվ ենթարկվել նրանց կամքին,
Նրանց կամքն էլ քեզ ենթարկել,-
Դառնալ ն՛ շանթ, ն՛ շանթարգել...

◎ Միշտ էլ սիրածին պատահաբար են պատահում կյանքում

Միշտ էլ սիրածին պատահաբար են պատահում կյանքում
Ու հրաժեշտ են, տալիս սիրածին անհրաժեշտաբար...

Թե կուգես, լռի ր,

Թե կուգես, ոռնա,

Թե կուգես, ծամիր սեփական լեզուդ,

Թե կուգես, խցիր բերանդ բարձով,

Թե կուգես ոտքով հարվածիր բարձին.

Հավատացյալ ես՝ հայհոյիր աստծուն,

Հավատացյալ չես՝ աստծուն հավատա,

Թե կուգես, ուզիր էլ չուզել-իզուր,

Թե կուգես ուզիր էլ չապրել-իզուր...

Ու եթե կուգես, ապրելն այս է հենց,

Եվ սերն իսկական հենց այս է որ կա.

-Պատահաբար են պատահում կյանքում,

Անհրաժեշտաբար հրաժեշտ տալիս...

⦿ Քո պատճառով

Քո աչքերի՛ ,քո աչքերի՛ ,քո աչքերի՛ պատճառով
Իմ աչքերը ամբո ղջ գիշեր , ամբո ղջ գիշեր չե ն փակվում:

Քո մատների՛ ,քո մատների՛ ,քո մատների՛ պատճառով
Իմ մատները,իմ մատները լույս են ուզում խմորել:

Քո թելերի՛ ,բա՛ց թելերի ,մե՛րկ թելերի պատճառով
Իմ աչքերին,իմ աչքերին ջրվեժներ են երեւում:

Քո ծիծաղի՛ ,քո ծիծաղի՛ ,քո ծիծաղի՛ պատճառով
Իմ ծիծաղը, իմ ծիծաղը պաշտոնաթո ղ է դարձել:

Քո քայլվածքի՛ ,քո քայլվածքի՛ ,քո քայլվածքի՛ պատճառով
Լսողությամբ սահմանապա հ, սահմանապա հ եմ դարձել:

Քեզ այս ձեւով ունենալու-չունենալու պատճառով
Կորցրել եմ ունեցածս հպարտությունս հաղթողի.

◎ Եկ հպարտ մնանք

Մեզ վիճակվեց - մենք հանդիպեցինք կյանքում:
Վաղ գարունն էր: Չնհալ: Կարծես օդն էր գինով:
Եվ մենք՝ երկու ցավի, երկու դավի ճանկում
Բռնվեցինք մի նոր , չկրկնվող սիրով:

Ու վիճակվեց... ապրել մեկս մեկից բաժան,
Մեկս մեկի համար, առանց մեկս մեկի,
Քեզ՝ չազատել երբեք այս կարոտից դաժան,
Ինձ՝ չքայլել երբեք ձեռքս տված ձեռքիդ...

Կյանքի՛ հետ ենք կարծես տվել մենք ձեռք-ձեռքի:
Այդպես ձեռք չեն տալիս, երբ դաշինք են կնքում,
Այդպես ձեռք են տալիս, երբ բռնում են գրագ...

Արի հպա՛րտ մնանք, դու իմ անա՛նց երագ,
Արի չտրտջանք մեր անուրախ կյանքում
Ո չ մեզ, ո չ մեր բախտի, ո չ աշխարհի վրա –

Եթե վիճակվել է... չվիճակվել իրար...

◎ Լավագույնը

Լավագույն ժպիտ ասվածը , անշուշտ,
Փակ աչքերովն է:

Իսկ լավագույնը երազանքների`
Բաց աչքերովը:

Լավագույն երգը
Բաց պատուհանից – հեռվից լսածն է:

Լավագույն խոսքը
Լռության խորքում լռին ասածն է:

Լավագույն ազգը այն է, երևի ,
Որ չի կամանեում հսկա կայսրություն:

Լավագույն հավատն այն է, որ երբեք
Չի դառնում կրոն:

⊙ Լավագույն դիմակն այն է, անակասկած,
Որ կոչվում է դեմք:

Լավագույն դերը`
Վատ խաղացվածը:

Լավագույն սերը`
Կիսա~տ թողածը:

Լավագույն տանջված ու տառապածը
Վարդն է<երգերու>:

Լավագույն կապիկն աշխարհում <Էլի~>
Մարդն է երևի:

Լավագույն մարդն էլ <ոչ մի երևի>
Ներեցեք... ես եմ...

⦿ Մեղանչել - Ջղջում եմ

Պատահել է, որ չեմ սիրել,
Բայց, չգիտեմ՝ ինչ ի համար,
Չեմ զլացել անսեր տիրել.

Գրկել եմ կամ համբուրել եմ:
Չեմ ընդունել սրտիս խորքում,
Սակայն լռել – համբերել եմ:

Ես շատ հաճախ այն չեմ տվել, -
Մեղանչել եմ, - կարո՞ղ էի.

Ու շատ հաճախ ցած եմ թնել,
Իսկ վեր թնել կարո՞ղ էի:

Եվ փախուստ եմ ինձնից տվել՝
Ուրիշ տեղ եմ իգուր չվել –

Օտա՞ր ոլորտ՝ օտա՞ր թևով,
Մինչդեռ մնալ կարո՞ղ էի,
Կարո՞ղ էի և - պարտավոր:

- Մեղավոր եմ հուլիսի համար,-
Չարդարացա~վ
Ոչ իմ մեղքով .
Եվ կենդանի այն հավատի,
Որ քարացա~վ
Ոչ իմ մեղքով .
Եվ այն բարի սրտի համար.
Որ չարացա~վ
Ոչ իմ մեղքով :
Մեղանչել եմ
Եվ այն ըմբոստ երգի առաջ,
Որ խոհեմս պատանեցի.
Այն խոհերի մահվան համար,
Որոնց ծինը խաթարեցի.
Մեղավոր եմ և քո առաջ,
Որ...սիրելուց դադարեցի,
Եվ այն ներման, որ բռնությամբ
Իմ լայն սրտից վտարեցի...

Իսկ ճիշտ ասած՝
Ընդհանրապես մեղա գալու քիչ բան ունեմ.